

خۇدەرئەخسەن

Author: Hussein al-Yasiri

خەلكى دەولەتمەندى شارى بەغداد خۇيان دەراخەن، بۇ ئەوۋەي نەبىنە نصىيرى باندا ئياوكۇدەكان كە بە شەقامەكانى بەغداددا دەسورصتەۋە. بازىرئانكى سەپارە، بەلام بە سەپارەبەكى كۆنى خەركەشكاو بەناو بەغدادا ئەسورصتەۋە لە كاتىكدا سەپارەي مۇدەللى، 30 تازەتر و طرانبەھاتر لە طەراجەكەيدا تۇزى لىنىشتەۋە.

مەحمود خەزەكات ئەوۋەندەي ئەكرىت سەرنجى خەلك بەلاي خۇيدا رانەكەششەت ئاش ئەوۋەي زۇر بە زەخمەت زىانى خۇي دەربازكرد لە كاتىكدا بە سەپارە ماركسەسەكەي بەرەو مال دەبوۋە. باندەك وىستىيان روتىبەكەنەۋە و تەقىيان لىكرىد و ئەۋىش ھەلھات و ضەند طوللەبەكەش بەر سەپارەكەي كەوت.

لە كاتىكدا كوشتن و فراندن و دزى بوۋەتە دياردەبەكى رۇدانەي زىانى بەغدا، خەلكانى وەكۆ مەحمود بىرارى ئەوۋە دەدەن ئىختىانى خۇيان وەرطن لە باتى ئەوۋەي ئىشت بە ئۇلىس يان ھىزەكانى تىر ئاسايش بىستەن بۇ ئاراستىيان.

بۇ دىنەش، مەترسى بە تەنبا طەران لە دەرەۋەي مائەكانيان ئەوۋەندە طەۋرە، كە ھەمبەشە ھەۋلەدەن كە نصىرەبەكەي خىزانەكەيان لە طەلدا بىت يان لە طەل كۆمەلكدا بن لەكاتىي ضوۋنە دەرەۋەباندە - ئەمە ئەطەر ئەسلەن بىننە دەرەۋە.

ئە و خىزانەي كە ھىشتا مائەكانيان ئەنصرن بۇ قوتابخانە، دواي دەوام خۇيان دەيانەنەۋە. ئەوانەي سەپارەيان نى، ئاس بەكرىدەطرن بۇ بىردنەۋەي مائەكان بۇ مائەۋە، بەلام دەبىت مەمانە بە شۇفەسەكە بىكەن نەبادا تەسلىمى بانداكانى فراندىيان بىكات.

سومەيپە فاروق، 12، لە طەل لەبەركردنى جلۇبەرطى رەسمى شىنى قوتابخانەدا سەرتۇششە دەكات كاتىك ئەضىت بۇ قوتابخانە سەرتايبەكەي لە طەركەي دۇرە لە باشورى بەغدا. ئىشتىر و راھاتىبو بە ئىس ئەضو بۇ قوتابخانە، بەلام ئىستى دايكى و باوكى مانطانە 60 ھەزار دىنارى عىراقى ئەدەن بە شۇفەسەكە بۇ ئەوۋەي خۇي و خوشكەكەي بىت بۇ قوتابخانە.

سەرەراي ئەوۋەي سومەيپە بەتەنبا ناصىت بۇ قوتابخانە، بەلام ئەترىست لەۋەي كە لەۋانەيە لە يەكەك لەۋ سەبەتەرە وەھمىانەدا بىرئىست كە ضەكداران لە سەرتاسەرى شارەكەدا دايدەنص يان بۇمبىكى سەرەرىس يان سەپارەبەكەي بۇمبىرەدىان "ئىادبەتەقەتەۋە. " لە كاتى رۇبىشتىمدا بۇ قوتابخانە زۇر دەترىسم.

نەبىل جۇزىف يوسىف، 18، سالى ئار لە كاتىكدا لە قوتابخانەۋە ئەطەررايەۋە بۇ مائەۋە فرىسرا. خۇشەختانە فرىسەرەكان لە سەبەتەرەبەكەي ئۇلىسدا راطىران. ئۇلىسەكان مائەكەيان بە بوراۋەي لە سىدوقى سەپارەكەدا دۇزبەۋە.

لە و كاتەۋە، نەبىل كە دەروات بۇ قوتابخانە دوو ئاسەۋان ھاۋەلەي دەكەن كە ئەۋانەش ئەندامى تىمىكى سىس كەسى ئەمىن كە باوكى بەكرىس طرتوون بۇ ئاراستىنى خىزانەكەي مانطى بە 900 دۇلار. ئىۋەكان ھەموۋىان شىعەن و ھاورىبەكەي تەزكەي كىردوون لاي جۇزىف وە تا ئىستى دىلسۇز بوون بۇ جۇزىف و خىزانەكەي. لە ھەندىس ھالەتە تىر، ئاسەۋانەكان دەستىيان لە طەل تاۋانبارەكاندا تىكەلكىردوۋە بۇ ئەۋەي تاۋان دەرەق بە و خىزانە ئەنجامبەدەن كە دەۋابە بىئاراستىنايە. جۇزىف ووتى "سوتاس بۇ خوا تا ئىستى كەششەم نەبوۋە."

رۇبىشتى بۇ قوتابخانە ئەۋەندە مەترىسدارە كە مامۇستاكەن بە ئامادەبونى نىۋەي قوتابىيەكان يان كەمتر لە نىۋەيان راھاتوون. مامۇستاكەن رىستەدەدەن بە دايكان و باوكان خۇيان بىرارىدەن ئايا وەزەكە ئەمەن و ئەمانە تا مائەكانىيان بىنصرن بۇ قوتابخانە.

خەزەركردن بوۋە بەبەشك لە ئىشەي خىزانەكان: بە ھانۋوۋىيەك مەكە ئەطەر سەد دەر سەد ئىۋىستت ئىس نەبىت، وە ئەطەر كىردت، ھەۋلەدە ئەۋەندەي ئەكرىت سەرنجى كەس بەلاي خۇتدا رانەكەششەت، ئەمەش شىتەكە بەغدايەكان بەباشى فىربون بىكەن. كەس جلۇبەرطى طرانبەھا لەبەرناكات و خىش و زىر ناكات بە خۇبەۋە - وە بەدەطمەن سەپارەي طرانبەھا و مۇبايلى مۇدەللى تازە

.ببینرست

هکەي هسناوه له ترسي ئهوهي نه بادا سه رنجي خه لکي به لاي خۇيدا (BMW) فهوه فهيسه ل، ئارصزه ر، وازي له لصخوريني سه ياره رايکصشست. وه له باتي ئهوهي سه رداني بازاره طه و ره کاني ناوه راستي به غدا بکات، ئصستاه ته نها ده صصت بو ئه و دوکانانه ي له طه ره که کەي خۇياندايه. ههروه ها رواله تي خۇيشي طه و ره، ده ستي له له به رکردني جلويه رطي راقي هه لطرته وه و جلويه رطي ها که زا يي له به رده کات و حجاب ده کات

وه زعه که طه يشتونه ته راده يه ک خه لک سهروه ت و سامان و له وئا يه خۇيان ده شارنه وه و واز له ئيشه کانيان ده هسن و ماله کانيان به جصده هسلن

سه لاه حه سه ن، زه رنطه ر، 32، له مه نسور نه ذيا که طه ره کصکي راقيه له خوراواي به غدا. دواي ئه وه ي کوره 18 سالانه کەي فرصدرا هکەي و توستا کامريه کەي (BMW) و به 35 هه زار دولا ر ئازادکرا، سه لاه خانويه کي له طه ره کصکي تري به غدا به کرصطرت، سه ياره فرؤشت له باتي ئه وان دوو سه ياره ي کؤني کري و دوکانصکي ئصو کي که لوئه لي کاره با يي دانا

ئه وانه ي ئيش بو هه زه کاني ئاسايشي عسراقي يان هه زه کاني فره ره طه رز ده که ن ده بصت زؤر ووريا بن صونکه ئه وان ئامانجي يه که مي فره صنه ران و تيمه کاني کوشتنن که وه کو ها و کار يکه ري بيانيه کان سه يريان ده که ن

عومه ر مه حمود، 34، خه لکي به غدا يه و نه فسه رصکي سوئاي عسراقه له باشور، به لام به خصزانه کە يي و دراوسصکاني ووتوه که ئيشي شو فصر ي ته کسيه

عومه ر ووتي "ده بصت بو ماوه يه کي زؤر ئيشه که م شارمه وه. له کاني سه دامدا شانازيمان ده کرد به وه ي له سوئادا ئيشبکه يين. به لام ئصستاه ته ناناه له وه ش ده ترسين جله سه ربازيه کانمان له ماله وه هه لبطرين

سه رمه د عه زيز، 28، وه کو وه رطصر له طه ل سه ربازه ئه مريکيه کاندا ئيشده کات، هه نده صک جار له باره طا سه ربازيه کە يدا ده نووت. کاتصک له ماله وه يه، هه ميشه صه که کە ي له لايه وه يه تي، به ده طمه ن زياتر له دوو کاتمه صر ده نووت، له ترسي ئه وه ي نه وه کو له تر يه کصک خؤي بکات به ماله که دا. کاتصکيش ده صصت بو ئيش، هه ر جاره ي رصطه يه کي جياواز به کارده هه صصت

عه زيز عه لا، که لصکو ئيارصکي کؤمه لايه تيه له وه زاره تي کار و کاروباري کؤمه لايه تي، له و باوه ره دا يه نه طه ر شتصک نه کرصت بو جله و کردني ئه و باندانه ي تاوان که به شه قامه کاني به غدا ده سورصنه وه، له وان يه به زوويي زال و بالاده ست بين

ههروه ها ووتي "نه طه ر ده وله ت به رده وام بصت له صاوئوشبکر دن له و تاوانانه، له وان يه وه زعه له ده ست ده رصصت و تاواني ره صکخراو زالبن به سه ر ذيان ي ره ذانه و سياسي ماندا

ه. له به غدا (IWPR) حصصن ئه لياسري ره ذنامه نو سصکي راهصنراوي ئينستيتؤي ره ذنامه واني جه نط و ئاشتي

Source URL: <https://iwpr.net/ku/global-voices/%D8%AE%D8%A4%D8%AF%D8%A9%D8%B1%D9%86%D8%A9%D8%AE%D8%B3%D8%AA%D9%86>